

Lieta C-414/21**Lūguma sniegt prejudiciālu nolēmumu kopsavilkums saskaņā ar Tiesas Reglamenta 98. panta 1. punktu****Iesniegšanas datums:**

2021. gada 7. jūlijs

Iesniedzējtiesa:*Hof van Cassatie* (Beļģija)**Datums, kurā pieņemts iesniedzējtiesas nolēmums:**

2021. gada 25. jūnijs

Prasītāja:*VP CAPITAL NV***Atbildētāja:***Belgische Staat***Pamatlietas priekšmets**

Strīds pamatlietā ir starp *Belgische Staat* (Beļģijas valsts, turpmāk tekstā – “nodokļu iestāde”) un *VP CAPITAL NV* par nodokļu uzlikšanu tādu kapitāla zaudējumu atsaukšanai, kas ir saistīti ar akcijām un ir tikuši iegrāmatoti Luksemburgā pirms šīs sabiedrības juridiskās adreses pārcelšanas uz Beļģiju.

Lūguma sniegt prejudiciālu nolēmumu priekšmets un juridiskais pamats

Šajā lūgumā sniegt prejudiciālu nolēmumu atbilstoši LESD 267. pantam iesniedzējtiesa būtībā jautā Tiesai, vai ar LESD 49. pantu netiek pieļauts tas, ka Luksemburgas sabiedrībai principā ir pienākums aplikēt ar nodokli kapitāla zaudējumu atsaukšanu Beļģijā, ja vien tā nav izpildījusi konkrētu nosacījumu, savukārt Beļģijas sabiedrībai tur – pastāvot noteiktam izņēmumam – par to netiek uzlikts nodoklis, nepastāvot vajadzībai šo nosacījumu izpildīt.

Prejudiciālais jautājums

Vai tāds valsts tiesiskais regulējums kā pamatlietā aplūkotais ir pretrunā LESD 49. pantā nodrošinātajai brīvībai veikt uzņēmējdarbību, ja ar to Luksemburgas sabiedrība, kas Luksemburgā iegrāmato ar akcijām saistītus kapitāla zaudējumus un kas gan principā tos atskaita no savas ar nodokli apliekamās peļņas, tomēr tos nevar faktiski atskaitīt no šīs peļņas nodokļu zaudējumu dēļ, pēc tās juridiskās adreses pārcelšanas uz Beļģiju saistībā ar šo kapitāla zaudējumu atsaukšanu tiek aplikta ar nodokli Beļģijā, ja vien ar šo saistītais atsaukšanu kapitāla pieaugums netiek iegrāmatots nepieejamā pasīvu kontā, savukārt Beļģijas sabiedrība, kas pie akcijām kapitāla zaudējumus ir iegrāmatojusi Beļģijā, saistībā ar šī kapitāla zaudējumu atsaukšanu netiek aplikta ar nodokli, ja kapitāla zaudējumi nav tikuši atskaitīti iepriekš no Beļģijā ar nodokli apliekamās peļņas, nepastāvot pienākumam ar šo atsaukšanu saistītos kapitāla zaudējumus iegrāmatot nepieejamā pasīvu kontā?

Atbilstošās Savienības tiesību normas

LESD 49. un 54. pants.

Atbilstošās valsts tiesību normas

Wetboek van de inkomstenbelastingen 1992 (1992. gada Ienākumu nodokļu kodekss, turpmāk tekstā – “WIB”), 24. panta 1. punkta 2) apakšpunkts, 44. panta 1. punkta 1) apakšpunkts, 182. pants, 184.ter panta 2. punkta 2) apakšpunkts, 190. panta 2. punkts, 198. panta 7) punkts, 206. panta 3. punkts, 521. pants.

Koninklijk Besluit tot uitvoering van het WIB 92 (Karaļa dekrēts par 1992. gada Ienākuma nodokļa kodeksa īstenošanu, turpmāk tekstā – “KB/CIR 92”), 74. pants.

Īss pamatlietas faktisko apstākļu un tiesvedības izklāsts

- 1 *VP CAPITAL NV* ir Luksemburgā dibināta sabiedrība, kur atradās arī tās juridiskā adrese. Tā iegrāmatoja dažādus ar akcijām saistītus kapitāla zaudējumus un atskaitīja Luksemburgā tos peļņas, kas aplikama ar nodokli. 2009. gada 30. aprīlī Luksemburgā tai bija fiskāli pārnēsami zaudējumi 89 558 7962,96 EUR apmērā.
- 2 2009. gada 1. maijā tā pārcēla savu juridisko adresi uz Beļģiju, neatstājot pastāvīgu uzņēmumu Luksemburgā, un tā tika pārveidota par atbilstoši Beļģijas tiesībām dibinātu sabiedrību.
- 3 Pamatojoties uz *WIB 92* 206. panta 3. punktā ietverto regulējumu, fiskāli pārnēsamo zaudējumu, kas bija radušies Luksemburgā, atskaitīšana Beļģijā nebija atļauta.

- 4 Pēc juridiskās adreses pārcelšanas uz Beļģiju sabiedrība atsauca daļu no kapitāla zaudējumiem.
- 5 2011. gadā nodokļu iestāde nosūtīja *VP CAPITAL NV* paziņojumu par uzņēmumu ienākuma nodokļa deklarācijas korekciju par 2010. taksācijas gadu, kurā tā norādīja, ka tā atceļ rezervju sākotnējās vērtības palielināšanu kapitāla zaudējumu atsaukšanas dēļ un ka tā apliks ar nodokli kapitāla zaudējumu atsaukšanu.
- 6 2012. gadā nodokļu iestāde papildus aprēķināja uzņēmumu ienākuma nodokli saistībā ar summu 156 965 680,75 EUR apmērā par 2010. taksācijas gadu.
- 7 *VP CAPITAL NV* pret minēto iesniedza iebildumu rakstu un papildu iebildumu rakstu. Tā arī cēla prasību nodokļu jomā *Rechtbank van eerste aanleg te Antwerpen* (Antverpenes pirmās instances tiesa, Beļģija), lūdzot atzīt par spēkā neesošu uzņēmumu ienākuma nodokļa uzlikšanu par 2010. taksācijas gadu un, pakārtoti, atbrīvojumu no nodokļa.
- 8 Ar 2016. gada 6. janvāra spriedumu *Rechtbank van eerste aanleg te Antwerpen* atstāja spēkā apstrīdēto aplikšanu ar nodokli.
- 9 *VP CAPITAL NV* par šo spriedumu iesniedza apelācijas sūdzību.
- 10 Ar 2018. gada 4. septembra spriedumu *Hof van beroep te Antwerpen* (Antverpenes apelācijas tiesa, Beļģija) atstāja spēkā pirmās instances spriedumu.
- 11 Par šo spriedumu *VP CAPITAL NV* iesniedza kasācijas sūdzību.

Pamata lietas dalībnieku galvenie argumenti

- 12 Nodokļu iestādes ieskatā *VP CAPITAL NV* īstenotā, iepriekš Luksemburgā iegrāmatoto zaudējumu atsaukšana Beļģijā nav jāuzskata par kapitāla zaudējumu atsaukšanu, bet gan par radušos, taču nerealizētu kapitāla pieaugumu. Saskaņā ar *WIB 92*, ja ārvalstu sabiedrība pārceļ savu juridisko adresi, galveno uzņēmējdarbības vietu vai vadības centru uz Beļģiju, vēlāk realizēto kapitāla pieaugumu un zaudējumus saistībā ar šai sabiedrībai piederošajām daļām, kas ir saistītas ar ārvalsts uzņēmumiem vai kas atrodas ārvalstīs, noteic, pamatojoties uz grāmatvedības vērtību, kāda tiem būtu darījuma brīdī. Radies, bet nerealizēts kapitāla pieaugums esot atbrīvots no nodokļa, ja ir izpildīts *WIB 92* 190. panta 2. punktā paredzētais nepieejamības nosacījums, kas nozīmē, ka kapitāla pieaugums ir jāiegrāmato nepieejamā pasīvu kontā. Tā, kā *VP CAPITAL NV* savu nodokļu aspektā realizēto kapitāla pieaugumu vai attiecīgi no grāmatvedības viedokļa veikto kapitāla zaudējumu atsaukšanu neiegrāmatoja īpašā pasīvu kontā, kapitāla vērtības zaudējumu atsaukšana esot aplikama ar nodokli.
- 13 *VP CAPITAL NV* apgalvo, ka attiecīgais tiesiskais regulējums ir pretrunā brīvībai veikt uzņēmējdarbību.

- 14 Nepieejamības priekšnosacījuma saskaņā ar *WIB* 92 190. panta 2. punktu – kas ir jāizpilda sabiedrībai, kura ir iegrāmatojusi kapitāla zaudējumus saistībā ar akcijām ārvalstīs un kura tos atsauc pēc juridiskās adreses pārcelšanas uz Beļģiju, lai šī atsaukšana būtu atbrīvota no nodokļa – sekas ir tādas, ka attiecīgos līdzekļus nevar nedz izmaksāt vai pat novirzīt likumā paredzētajā rezervē, nedz arī izmantot kā atlīdzības vai dāvinājuma aprēķina bāzi vai faktoru.
- 15 Šāds ierobežojums apgrūtinot sabiedrību, kas ir iegrāmatojusi ar akcijām saistītos kapitāla zaudējumus ārpus Beļģijas, bet kas nav varējusi tos faktiski atskaitīt no savas ar nodokli apliekamās peļņas tās zaudējumu un neiespējamības iegrāmatot zaudējumus Beļģijā dēļ, īstenot brīvību veikt uzņēmējdarbību salīdzinājumā ar Beļģijas sabiedrībām, kuras kapitāla zaudējumus iegrāmatojot saskaņā ar tiesisko regulējumu par Beļģijas uzņēmumu ienākuma nodokli un pēc tam varot tos atsaukt bez šāda ierobežojuma, neapliekot tos ar nodokli, ja kapitāla zaudējumi pirms tam nav tikuši atskaitīti no apliekamās.
- 16 Šādu ierobežojumu varot attaisnot tikai tad, ja situācijas nav objektīvi salīdzināmas vai ja pastāv primāri vispārējo interešu apsvērumi, kuriem turklāt ir jābūt efektīviem un samērīgiem, kas neesot ticis pierādīts.

Īss lūguma sniegt prejudiciālu nolēmumu motīvu izklāsts

- 17 Iesniedzējtiesai rodas jautājums, vai 2020. gada 27. februāra spriedums *Aures Holdings* (C-405/18, EU:C:2020:127), kurā ir runa par valsts tiesisko regulējumu, saskaņā ar kuru nodokļu zaudējumi, kas sabiedrībai radušies vienā dalībvalstī, nevar atskaitīt pēc nodokļu rezidences pārcelšanas uz citu dalībvalsti, var tikt piemērots arī tādām valsts tiesiskajam regulējumam kā pamatlietā aplūkotais, atbilstoši kuram ar akcijām saistītos kapitāla zaudējumus, kurus sabiedrība ir iegrāmatojusi vienā no dalībvalstīm un tur principā ir atskaitījusi no savas apliekamās peļņas, taču, ņemot vērā nodokļu zaudējumus, tos faktiski no šīs peļņas nevarēja atskaitīt, pēc juridiskās adreses pārcelšanas uz citu dalībvalsti šajā dalībvalstī nevar atskaitīt, ja vien ar attiecīgo atsaukšanu saistītais kapitāla pieaugums netiek iegrāmatots nepieejamā pasīvu kontā.
- 18 Turklāt rodas jautājums, vai – kā to apgalvo *VP CAPITAL NV* – spriedums *Aures Holdings*, iespējams, varētu būt nesaderīgs ar Tiesas judikatūru spriedumā *Bevola* un *Jens W. Trock* (C-650/16, EU:C:2018:424). Saskaņā ar spriedumu lietā *Aures Holdings* spriedumā *Bevola* un *Jens W. Trock* izstrādātie principi saistībā ar galīgajiem zaudējumiem – atbilstoši kuriem, ņemot vērā mērķi novērst zaudējumu divkāršu atskaitīšanu, tādu zaudējumu kontekstā, kas attiecināmi uz pastāvīgu pārstāvniecību nerezidentu, kurš ir pilnībā izbeidzis darbību un kura zaudējumus nav varēts un vairs nevar atskaitīt no tā ar nodokli apliekamajiem ienākumiem tajā dalībvalstī, kurā tas veica darbību, situācija, kurā ir uzņēmums rezidents, kuram pieder šāds dibinājums, neatšķiras no situācijas, kurā ir uzņēmums rezidents, kuram pieder pastāvīgs dibinājums rezidents, kaut arī šo divu uzņēmumu situācija principā nav salīdzināma – nevar tikt piemēroti, ja sabiedrība, kas pēc tam, kad tā

ir pārcēlusi faktisko vadības centru un tādējādi savu nodokļu rezidenci no dalībvalsts, kurā ir tās juridiskā adrese, uz citu dalībvalsti, vēlas tajā atskaitīt zaudējumus, kas radušies pirmajā dalībvalstī taksācijas periodā, kurā šī pirmā dalībvalsts ekskluzīvi īstenoja savu nodokļu kompetenci attiecībā uz šo sabiedrību.

DARBA VERSIJA